

УДК 342.9(075.8)

АНТОНЕНКО С.А., завідувач науковим відділом системної інформатизації
законотворчої діяльності НДПП НАПрНУ

ПИТАННЯ ДОСТУПУ ДО ДОКУМЕНТІВ ІНФОРМАЦІЙНОГО ФОНДУ ЄДИНОГО ДЕРЖАВНОГО РЕЄСТРУ НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ

***Анотація.** Щодо доступу до документів інформаційного фонду Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів.*

***Ключові слова:** веб-сайт, бази даних, нормативно-правова інформація, концепція правової інформатизації, єдина державна система правової інформації, Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів.*

***Аннотация.** Относительно доступа к документам информационного фонда Единого государственного реестра нормативно-правовых актов*

***Ключевые слова:** веб-сайт, базы данных, нормативно-правовая информация, концепция правовой информатизации, единая государственная система правовой информации, Единый государственный реестр нормативно-правовых актов.*

***Summary.** To the question of access to documents of information fund of Unified state register of legal and regulatory acts.*

***Keywords:** website, data base, legal and regulatory information, conception of legal informatization, unified state system of legal informations, Unified state register of legal and regulatory acts.*

Постановка проблеми. Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів (ЄДРНПА) є важливою складовою державної системи правової інформації України, має свою, майже 20-літню історію створення та розвитку, визначені законодавством організаційно-правові засади функціонування.

Матеріал за змістом є продовженням статті “Правові та організаційні засади функціонування Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів”, опублікованої нами у грудні 2012 року (журнал “Правова інформатика” № 4(36)/2012).

Вважаємо, що детальний розгляд та аналіз правових, технологічних та інших питань з доступу до документів інформаційного ЄДРНПА в поєднанні з опублікованою раніше інформацією щодо правових та організаційних засад функціонування цього Реєстру, зробить це дослідження цілісним та логічно завершеним.

Метою статті є дослідження правових, технологічних та інших питань з доступу до документів інформаційного фонду ЄДРНПА для подальшого удосконалення механізмів правового регулювання інформаційних відносин в суспільстві, зокрема побудови єдиної державної системи правової інформації, у якій електронні фонди нормативно-правової інформації Парламенту, Президента, Уряду, міністерств, центральних та інших органів влади поєднані між собою єдиними технологіями та стандартами їх застосування для ведення, представлення, опрацювання, зберігання, актуалізації та оприлюднення нормативно-правової інформації на офіційних веб-сайтах органів влади, впровадження та використання електронного цифрового підпису для надання юридичної сили електронним документам.

Виклад основних положень. Розвиток національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет, забезпечення широкого доступу до цієї мережі громадян

та юридичних осіб усіх форм власності в Україні, належне представлення в ній національних інформаційних ресурсів є одним з пріоритетних напрямів державної політики в сфері інформатизації, задоволення конституційних прав громадян на інформацію, побудови відкритого демократичного суспільства, розвитку підприємництва [1].

Обов'язковість ведення органами державної влади та органами місцевого самоврядування веб-сторінок та оперативного (не пізніше п'яти робочих днів) розміщення на них проектів, чинних та скасованих нормативно-правових актів передбачена Указами Президента України “Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні” № 928/2000 від 31.07.00 р. [1] та “Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади” № 683/2002 від 01.08.02 р. [2], а також прийнятими на виконання цих указів Постановами Кабінету Міністрів України “Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади” № 3 від 04.01.2002 р. [3], “Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи “Електронний Уряд” № 208 від 24.02.03 р. [4], спільному Наказі Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України “Про Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади” № 327/225 від 25.11.02 р., зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 29.12.02 року за № 1022/7310 [5].

Порядок доступу до документів ЄДРНПА та одержання інформації з нього на сьогодні встановлений інструкцією “Про порядок та умови одержання інформації з інформаційного фонду Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів”, затвердженою наказом Міністерства юстиції України від 26.06.02 р. № 57/5, зареєстрованим Міністерством юстиції України 27.06.02 р. за № 546/6834 [6].

Інструкцією визначено, що надавати інформацію з інформаційного фонду ЄДРНПА можуть: адміністратор обліку користувачів – Державне підприємство “Інформаційний центр” Міністерства юстиції України та технічний адміністратор – Інформаційно-аналітичний центр “ЛІГА” (Адміністратори Реєстру).

Користувачами Реєстру можуть бути будь-які юридичні та фізичні особи, у яких виникла потреба в отриманні інформації з інформаційного фонду Реєстру і які звернулися до одного з Адміністраторів Реєстру з відповідним запитом.

Зазначені юридичні та фізичні особи набувають статусу користувачів Реєстру після реєстрації їх Адміністратором обліку в порядку, встановленому Інструкцією.

Встановлені також наступні форми надання інформації з Реєстру:

- на паперових носіях (копія еталонного тексту на паперових носіях відтворюється Адміністратором Реєстру, із застосуванням спеціальних засобів перевірки ознак збереження цілісності еталонного тексту, та засвідчується печаткою встановленого зразка);

- у вигляді комп'ютерного файла (копія еталонного тексту у вигляді комп'ютерного файла, ідентичного відповідному еталонному тексту Реєстру, виготовляється Адміністратором Реєстру із застосуванням спеціального програмного забезпечення, яке гарантує його цілісність при перегляді цього тексту на екрані комп'ютера);

- шляхом безпосереднього доступу до інформаційного фонду Реєстру (зазначений доступ здійснюється через мережу Інтернет; при цьому користувачеві доступні для перегляду всі наявні в цьому фонді копії еталонних текстів, серед яких він самостійно здійснює пошук та відбір необхідних йому текстів нормативно-правових актів).

За одержання інформації з інформаційного фонду Реєстру справляється плата в порядку та розмірі, установлених Держателем Реєстру (Мін'юстом) за погодженням з Мінекономіки, згідно з порядком та розмірами плати за надання права доступу, користування й одержання інформації з інформаційного фонду ЄДРНПА, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 31.03.03 року № 25/5, зареєстрованим Міністерством юстиції України 31.03.03 року за № 243/7564 [7], див. Табл. 1.

Таблиця 1.
Розміри плати за надання права доступу, користування й одержання інформації з інформаційного фонду ЄДРНПА

Форма надання інформації	Одиниця виміру	Тариф для юридичних осіб, грн.	Тариф для фізичних осіб, грн.
На паперових носіях	1 кбайт	0,50	0,30
У вигляді окремого комп'ютерного файла	1 кбайт	0,40	0,20
Шляхом безпосереднього доступу до інформаційного фонду Реєстру	1 кбайт	0,20	0,10

У разі використання одержаної інформації для подальшого тиражування (розповсюдження) розмір плати за одиницю виміру текстової інформації встановлюється з підвищувальним коефіцієнтом на договірних засадах.

Розрахунки за одержання інформації з інформаційного фонду Реєстру на паперових носіях чи у вигляді окремого комп'ютерного файла здійснюються користувачем Реєстру за безготівковим розрахунком через банк або готівкою в касу Адміністратора Реєстру на підставі рахунка, наданого Адміністратором Реєстру.

Розрахунки за одержання інформації шляхом безпосереднього доступу до інформаційного фонду Реєстру здійснюються шляхом сплати користувачем авансу за користування інформаційним фондом Реєстру.

Розмір авансу, передбаченого при безпосередньому доступі до інформаційного фонду Реєстру дозволяє переглянути 600 кбайт інформації і становить (з ПДВ) 60,0 грн. для фізичних осіб та 120,0 грн. для юридичних.

За перегляд кожного тексту нормативно-правового акта з користувача автоматично стягується плата згідно з установленими розмірами шляхом зменшення авансу користувача на суму, пропорційну розміру переглянутого тексту.

За надання інформації шляхом безпосереднього доступу до інформаційного фонду Реєстру можуть застосовуватись понижувальні коефіцієнти на договірних засадах у разі сплати за об'єм інформації не менше 10000 кбайт.

Для одержання інформації шляхом безпосереднього доступу до інформаційного фонду Реєстру нами двічі (у листопаді 2009 р. та у січні 2012 р.) на поштову адресу адміністратора обліку користувачів – Державного підприємства “Інформаційний центр” Міністерства юстиції України направлялися письмові запити щодо укладання Договору про надання інформаційних послуг шляхом безпосереднього доступу до інформаційного фонду ЄДРНПА. В отриманих відповідях (№ 01-21/2878 від 29.12.09 р. та № 01-21/622 від 16.02.12 р.) у такій можливості нам було відмовлено з-за формальних ознак і рекомендовано звернутися з аналогічним запитом до технічного адміністратора Реєстру.

Після звернення до технічного адміністратора Реєстру між нами був укладений Договір № 69895 від 19.01.12 р. “Про надання інформаційних послуг по доступу до

Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів”. Текст цього Договору, що є стандартним та узгодженим із Міністерством юстиції України [8], містить на нашу думку кілька важливих положень, на які необхідно звернути увагу перед тим як вирішити якою інформаційно-пошуковою системою у галузі права чи яким веб-сайтом користуватися для отримання нормативно-правової інформації.

Так п. 4.4 цього Договору встановлює термін п’яти робочих днів з дня отримання Адміністратором підписаного Користувачем Договору для реєстрації Користувача в Системі реєстрації та обліку користувачів та надання йому рахунку на сплату авансового платежу.

Протягом десяти робочих днів (п. 4.5 цього Договору) з дня отримання коштів Адміністратор передає електронною поштою Користувачу Систему доступу до Реєстру, ключ-ідентифікатор, код авторизації та повідомляє йому персональний реєстраційний номер Користувача. Ключі управління доступом діють в межах сплаченого авансу.

Якщо до п’ятого числа місяця, наступного за тим, у якому Користувачу були передані засоби доступу, зазначені у пунктах 4.5 або 4.7 цього Договору, від Користувача не надійшло письмових претензій, роботи з надання інформаційних послуг вважаються виконаними.

Встановлення таких правил та термінів, на нашу думку, роблять роботу з цим Реєстром незручною. Так, з власного досвіду, нами був сплачений аванс за рах. № 991388 від 25.01.12 р., проте ключ-ідентифікатор, код авторизації та персональний реєстраційний номер Користувача, як то передбачено Договором і без яких безпосередній доступ до інформаційного фонду Реєстру неможливий, з невідомих нам обставин так і не були надані.

Підпункти 6.6.3 та 6.6.4 цього Договору *забороняють поміщати копії еталонних текстів документів*, що отримані Користувачем за цим Договором, *до будь-яких інших пошукових систем, баз даних чи будь-яких електронних видань і збірників*, а також до будь-яких друкованих засобів масової інформації, друкованих збірників чи інших друкованих видань, без погодження цього питання з Адміністратором на умовах окремого договору. *За такі порушення (п. 7.2 цього Договору) Користувач виплачує Адміністратору штраф у розмірі п’ятидесяти тисяч гривень.*

Пошук інформації в інформаційному фонді Реєстру шляхом безпосереднього доступу можливий за реквізитами документа; за класифікаторами: видавників актів, видів актів, періодів їх прийняття; за джерелом опублікування в офіційних виданнях; за новими надходженнями (за датами надходжень), ліва колонка на Рис. 1.

На відміну від інших джерел нормативно-правової інформації, які розміщені на офіційних веб-порталах органів влади і до яких відкритий вільний безкоштовний доступ через Інтернет, головна сторінка веб-сайту [//www.reestrnra.gov.ua](http://www.reestrnra.gov.ua) не містить посилань та переходів на пошукову форму Реєстру (ця форма є “прихованою” на сайті), також документи ЄДРНПА чи їх назви не індексуються пошуковими машинами *Google, Яндекс, Мета* та іншими (доступ до цієї форми з метою ознайомлення можна отримати через запит в *Google* [//www.reestrnra.gov.ua](http://www.reestrnra.gov.ua) пошук).

При пошуці інформації за реквізитами документа можливі запити за видами актів, видавниками, словами з назви, ключовими словами, номером акту, номером реєстрації, реєстраційним кодом акту, датою (прийняття, реєстрації чи внесення до Реєстру), статусом документа (будь який, чинний, втратив чинність, втратив чинність частково, не набрав чинності, дію призупинено), див. Рис. 1 з пошуковою формою.

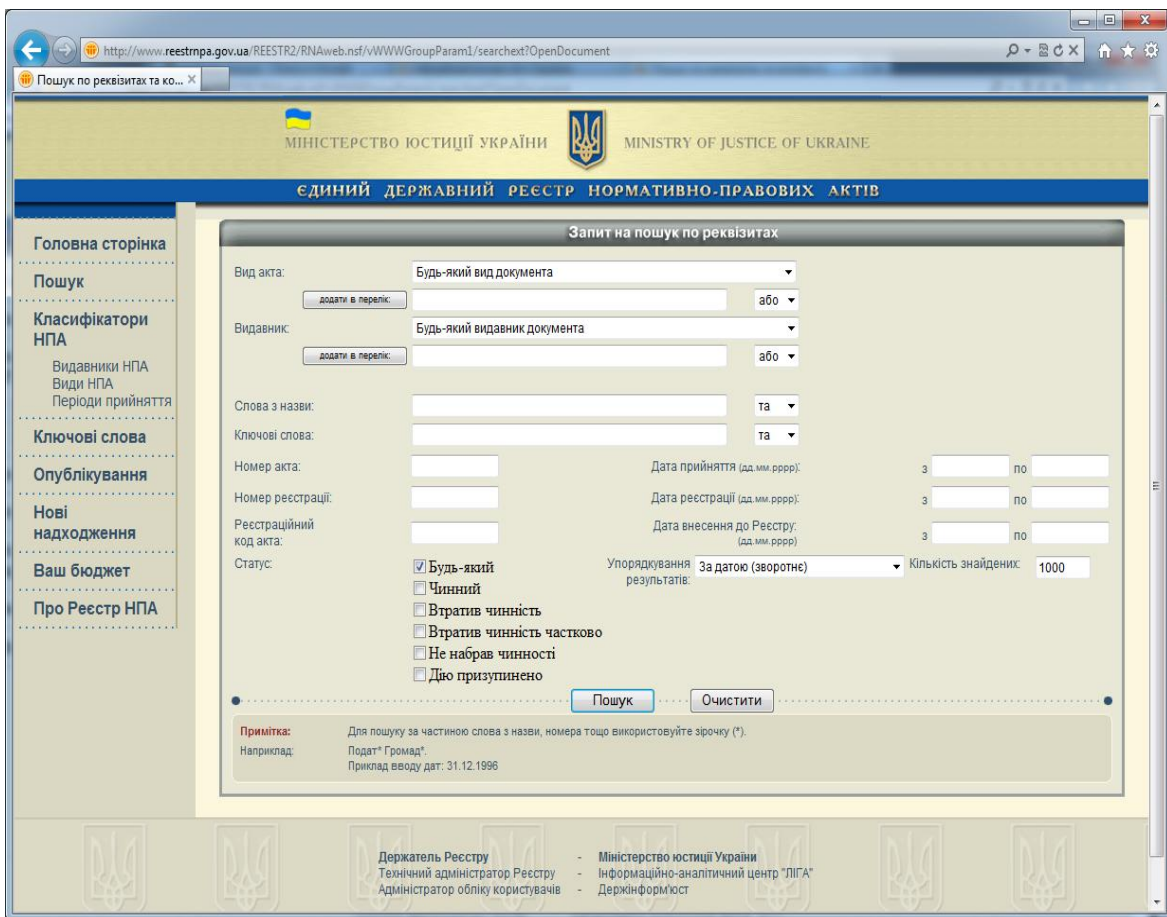

Рис. 1 – Форма запиту на пошук документів з інформаційного фонду ЄДРНПА

Інформаційні картки документів в інформаційному фонді Реєстру містять данні щодо видавника, виду акту, дати прийняття та номеру, назви, статусу, виду та країни (для міжнародних договорів), номеру і дати реєстрації в Мін'юсті (якщо такі є), опублікування, ключових слів, реєстраційного коду та дати внесення в Реєстр, зв'язків із іншими актами Реєстру (прямих та зворотніх) що посилаються або вносять зміни. Надається можливість перегляду еталонних редакцій текстів станом на обрану дату.

Спроба переглянути будь-який документ зі списку за запитом призведе до появи форми, що містить вимоги до введення логіну та паролю користувача.

Безпосередньо перед відкриттям тексту обраного документу на екрані користувача виникає інтерактивне діалогове вікно із зазначенням реквізитів документу, що буде переглядатися, та його обсягу в кілобайтах, за який автоматично (після надання згоди натисненням кнопки “Переглянути текст редакції”) буде стягнута плата згідно з установленими розмірами шляхом зменшення авансу користувача на суму, пропорційну розміру переглянутого тексту.

На відміну від інформації, що подається в інформаційних картках – в текстах документів, що переглядаються, відсутні гіперпосилання на інші документи Реєстру.

Контроль цілісності та достовірності електронних копій документів Реєстру (за інформацією технічного адміністратора) виконується спеціальними засобами криптографічного захисту, що відповідають вимогам ГОСТ 28147-89 “Системи обробки інформації. Захист криптографічний. Алгоритм криптографічного перетворення”, ГОСТ 34.311-95 “Інформаційна технологія. Криптографічний захист інформації. Функція хешування”, ДСТУ 4143-2002 “Матеріали та вироби текстильні. Методи оцінювання

незмінальності (ISO 7768:1985; ISO 7769:1992; ISO 7770:1985; ISO 9867:1991 NEQ; ГОСТ 31101-2003, IDT)”, про що свідчить графічний штампель в шапці для кожного з відкритих документів із посиланням на отриманий експертний висновок ДСТЗІ СБ України 18/2/1-7659.

Зауважимо, що електронні копії документів підписуються цифровим підписом ТОВ ІАЦ “ІЛГА” на етапі їх обробки та внесення до інформаційного фонду Реєстру. За цією ж технологією здійснюється контроль за їх цілісністю та достовірністю при подальшому перегляді. Проте, електронні копії документів, що надходять до Технічного адміністратора від органів державної влади для обробки та включення в Реєстр, цифровими підписами цих органів на сьогодні не засвідчені [9].

Інформація щодо зареєстрованих Міністерством юстиції України нормативно-правових актів (які в подальшому вносяться до ЄДРНПА) міститься на його офіційному веб-сайті за Інтернет адресою //www.minjust.gov.ua, на якому з січня 2003 року у розділі “Державна реєстрація нормативних актів” реалізована можливість пошуку (за назвою документу, видавником та датою події) в частині нормативно-правових актів, які видані центральними органами виконавчої влади, зареєстровані, скасовані та у реєстрації яких відмовлено Мін’юстом. Проте самі тексти НПА на веб-сайті міністерства відсутні. Відсутня також будь яка інформація щодо нормативно-правових актів, які подавалися на реєстрацію до січня 2003 року.

Ця інформація, щодо зареєстрованих нормативно-правових актів, виданих центральними органами виконавчої влади з періодичністю у кілька днів також наводиться у розділі “Новини міністерства” офіційного веб-порталу Мін’юсту www.minjust.gov.ua, див. Рис. 2. (Додаткова інформація у “Примітках” на цій же сторінці роз’яснює: *“для ознайомлення з текстами актів потрібно звертатися до відповідних відомств”; “ознайомитись з текстами актів можна на веб-сайті: Верховної Ради України”; “для отримання засвідчених паперових копій текстів актів із Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів необхідно звертатися до Адміністратора Реєстру. Інформація про Реєстр, умови користування ним, а також необхідні бланки запиту про одержання інформації з Реєстру приведені на веб-сайті www.reestrnra.gov.ua”*).

Відповідно до пункту 18 Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 376 від 23.04.01 р. із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 1510 від 11.10.02 р. та № 1180 від 21.11.11 р. [9], Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Адміністрація Президента України, Конституційний Суд України, Верховний Суд України, Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищий господарський суд України, Вищий адміністративний суд України, Генеральна прокуратура України, центральні органи виконавчої влади одержують інформацію з Реєстру безоплатно.

Для здійснення цієї можливості кожному з цих органів на підставі укладеного договору з Адміністратором Реєстру *встановлюється спеціальне програмне забезпечення*. Слід також зауважити, що можливості пошуку інформації за допомогою цього програмного забезпечення, зручність роботи та швидкість отримання інформації за запитами (на основі власного досвіду) зачно гірші, ніж ті, що існують у альтернативних інформаційно-пошукових системах комерційних розробників, чи з безкоштовного веб-порталу Парламенту України. Також існує обмеження кількості користувачів з одночасного доступу до інформаційного фонду Реєстру (зазвичай це два користувача для кожного із зазначених вище органів влади).

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ

Положення про Міністерство юстиції України
Положення про територіальні органи Міністерства юстиції України

НА ГОЛОВНУ КОНТАКТИ САЙТИ УПРАВЛІНЬ ЮСТИЦІЇ

Міністр юстиції

Лавринович Олександр Володимирович

Структура Міністерства
Центральний апарат Міністерства
Територіальні органи

Установи та органи юстиції

- Державні нотаріальні контори
- Органи РАЦС
- Управління та відділи Державної виконавчої служби
- Науково-дослідні установи судових експертів
- Регіональні представництва Урядового уповноваженого у справах Євросуду
- Підрозділи з питань банкрутства

Підвідомчі установи та державні підприємства
Органи, що координуються через Міністра юстиції

НОВИНИ МІНІСТЕРСТВА

Міністерство юстиції повідомляє про нормативно-правові акти, зареєстровані 1 червня

1 червня 2012 року Міністерство юстиції зареєструвало наступні нормативно-правові акти, видані центральними органами виконавчої влади:

Дата реєстрації	Реєстраційний №	Видавець документа	Назва документа
01-06-2012	875/21187	Міністерство оборони України	Наказ від 14 травня 2012 року № 320 «Про затвердження Типового положення про будинок офіцерів Збройних Сил України»
01-06-2012	876/21188	Міністерство соціальної політики України	Наказ від 16 травня 2012 року № 282 «Про затвердження Порядку розроблення державного стандарту соціальної послуги»
01-06-2012	877/21189	Фонд державного майна України	Наказ від 14 травня 2012 року № 652 «Про внесення змін до Положення про конкурсну комісію»
01-06-2012	878/21190	Управління державної охорони України	Наказ від 21 травня 2012 року № 217 «Про внесення змін до Порядку особистого прийому громадян в Управлінні державної охорони України»
01-06-2012	879/21191	Міністерство фінансів України	Наказ від 22 травня 2012 року № 583 «Про затвердження Порядку створення зон митного контролю»
01-06-2012	880/21192	Міністерство оборони України, Міністерство внутрішніх справ України	Наказ від 16 травня 2012 року № 331/438 «Про затвердження Порядку надання дозволу на здійснення першої реєстрації транспортних засобів, що надходять до Збройних Сил України»
01-06-2012	881/21193	Міністерство юстиції України	Наказ від 30 травня 2012 року № 809/5 «Про внесення зміни до наказу Міністерства юстиції України від 07 лютого 2002 року № 7/5»

Примітки:

* Для ознайомлення з текстами актів потрібно звертатися до відповідних відомств.

** Ознайомитися з текстами актів можна на веб-сайті Верховної Ради України (<http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>).

*** Для отримання засвідчених паперових копій текстів актів із Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів необхідно звертатися до Адміністратора Реєстру. Інформація про Реєстр, умови користування ним, а також необхідні бланки запити про одержання інформації з Реєстру приведені на веб-сайті www.reestrpa.gov.ua.

АНОНСИ ПОДІЙ

22-29.06.2012р.
Участь делегати Мініюсту під головуванням Міністра юстиції Олександра Лавриновича у 2-му Азіатському Форумі з питань законодавчої ініціативи

24-28.06.2012р.
Участь фахівців Мініюсту у регіональному тренінгу для урядових експертів країн Східної Європи та Центральної Азії, що вбрав участь у Механізми оцінювання Конвенції ООН проти корупції

Універсальний періодичний огляд

ЗАПИТ НА ОТРИМАННЯ ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

ОБГОВОРЮЄМО ЗАКОПРОЕКТИ

ГОРЯЧІ ТЕЛЕФОННІ ЛІНІЇ Мініюсту

РОЗ'ЯСНЕННЯ, ЮРИДИЧНІ КОНСУЛЬТАЦІЇ

Напрями діяльності Міністерства

Рис. 2 – Інформація про зареєстровані нормативно-правові акти на офіційному веб-сайті Міністерства юстиції України.

На жаль не можемо навести у цій статті та проаналізувати дані, щодо реальних обсягів інформації, яка отримується цією категорією користувачів з ЄДРНПА, бо як свідчить офіційна відповідь Міністерства юстиції України “Про надання інформації щодо доступу до інформаційного фонду Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів” № А-1595/10.2 від 14.02.12 р. на наш запит “Щодо надання інформації про доступ, користування та одержання інформації з інформаційного фонду Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів за 2004 – 2012 роки” відповідно до Закону України “Про доступ до публічної інформації”: *“інша запитувана інформація у Міністерстві юстиції відсутня у зв’язку з тим, що збирання статистичних даних про обсяги інформації, наданої з інформаційного фонду Реєстру, не передбачено чинним законодавством”*.

Інформація щодо кількості виконаних або відмовлених у задоволенні запитів з інформаційного фонду ЄДРНПА у 2004 – 2011 роках (з офіційної відповіді Мін’юсту) для категорії користувачів, які отримують її за оплату, наводиться нами у Табл. 2.

Реформувати діючу технологію ведення та доступу до реєстрів Міністерства юстиції, у тому числі й ЄДРНПА, намагався Роман Зварич, який перебував на посаді міністра юстиції України у 2005 та у 2006 році (детальна інформація про “боротьбу за повернення реєстрів державі” та “здійснення всіх фінансових операцій через казначейські рахунки” міститься в опублікованих інтерв’ю колишнього міністра: “Зварич шкодує, що йому не вдалося зменшити рівень корупції” [10], “Наші тасмниці — у казна-чиїх руках” [11], “Роман Зварич у гостях у Новини України - From-UA” [12] та інших). Але, за аналізом змісту його публічних виступів, ці спроби, на нашу думку, зводилися лише до звернень в СБУ та Головне контрольно-ревізійне управління, щодо перевірки діяльності Державного підприємства “Інформаційний центр” Міністерства юстиції України, і не містили в собі альтернативного конструктивного рішення зі створення єдиної загальнодержавної системи правової інформації на основі розроблення і прийняття концепції, стратегії та програми правової інформатизації (як складових

Національної програми інформатизації) на рівні держави з залученням до процесу їх створення уповноважених представників органів державної влади всіх рівнів.

Таблиця 2.

Інформація щодо кількості виконаних або відмовлених у задоволенні запитів з інформаційного фонду ЄДРНПА у 2004 – 2011 роках

2004 рік					
№ з/п	Адміністратори Реєстру	виконано запитів			відмовлено у задоволенні запитів*
		всього	фіз. осіб	юр. осіб	
1	ІАЦ “ЛІГА”	13 запитів 1276 Кб (638 арк.)			22
2	ДП “Держінформ’юст”	23 запити 1268 Кб (634 арк.)	85 Кб (42,5 арк.)	1183 Кб (591,5 арк.)	9
3	Разом	36 запитів 2544 Кб (1272 арк.)			31
2005 рік					
1	ІАЦ “ЛІГА”	28 запитів 1908 Кб (954 арк.)			15
2	ДП “Держінформ’юст”	43 запити 2135 Кб (1067,5 арк.)	237 Кб (118,5 арк.)	1898 Кб (949 арк.)	8
3	Разом	71 запит 4043 Кб (2021,5 арк.)			23
2006 рік					
1	ІАЦ “ЛІГА”	23 запити 1169 Кб	14	9	17
2	ДП “Держінформ’юст”	20 запитів 464 Кб	20	1898 Кб (949 арк.)	18
3	Разом	43 запити 1663 Кб			35
2007 рік					
1	ІАЦ “ЛІГА”	18 запитів 3286 Кб	7	11	9
2	ДП “Держінформ’юст”	14 запитів 464 Кб	5	9	23
3	Разом	32 запити 3750 Кб	12	20	32
2008 рік					
1	ІАЦ “ЛІГА”	15 запитів 967 Кб	9 437 Кб	6 494 Кб	6
2	ДП “Держінформ’юст”	23 запити 1029 Кб	18 266 Кб	5 763 Кб	11
3	Разом	38 запитів 1996 Кб	27 703 Кб	11 1257 Кб	17
2009 рік					
1	ІАЦ “ЛІГА”	15 запитів	13	2	3
2	ДП “Держінформ’юст”	37 запитів 1124 Кб	34 266 Кб	3 763 Кб	32
3	Разом	52 запити	47	5	35

2010 рік					
1	ІАЦ “ЛІГА”	28 запитів 5564 Кб	21 1848 Кб	7 6399 Кб	-
2	ДП “Держінформ’юст”	41 запит 482 Кб	32 266 Кб	9 763 Кб	21
3	Разом	69 запитів 6046 Кб	53 2114 Кб	16 7162 Кб	21
2011 рік					
1	ІАЦ “ЛІГА”	72 запити 4589 Кб	59 3778 Кб	13 811 Кб	-
2	ДП “Держінформ’юст”	400 запитів 3425 Кб	360 2481 Кб	40 944 Кб	9
3	Разом	472 запити 8014 Кб	419 6259 Кб	53 1755 Кб	9

* Відмовлено у задоволенні запитів у зв’язку з відсутністю в Реєстрі актів ненормативного характеру, несплатою виставлених рахунків та щодо запитів про надання роз’яснення законодавства.

Дещо інші підходи до реформування технологій ведення та доступу до ЄДРНПА, за нашою інформацією, запроваджувалися Оніщуком М.В. (займав посаду міністра юстиції України з 18.12.07 р. по 11.03.10 р.). У цей час, відповідно до поставлених міністром завдань, Управлінням систематизації законодавства та правової інформації Мін’юсту активно вивчався досвід Парламенту України, розроблені ним технології ведення електронних баз даних нормативно-правової інформації, доступу до них через офіційний веб-сайт <http://zakon.rada.gov.ua>. Проводилися спільні зустрічі, обговорення, консультації з організаційних, правових, технологічних питань із залученням фахівців відділів баз даних нормативно-правової інформації Управління комп’ютеризованих систем Апарату Верховної Ради України та системної інформатизації законотворчої діяльності Науково-дослідного центру правової інформатики Національної академії правових наук України.

Спроби змінити діючі технології та положення, що регулюють умови і порядок одержання інформації з ЄДРНПА, робилися й на законодавчому рівні. Так, Романом Зваричем у поданому ним законопроекті № 1343 від 14.01.08 р. “Про нормативно-правові акти” [13] було передбачено надання статусу оригіналу для нормативно-правових актів, отриманих користувачем з ЄДРНПА в електронній формі із збереженням електронних цифрових підписів за допомогою засобів інформаційної, телекомунікаційної, а також інформаційно-телекомунікаційної систем. Але цей варіант законопроекту не був прийнятий.

Законопроект № 1343-1 від 21.01.2008 р. [14] є першим з проектів Закону України “Про нормативно-правові акти” у якому (ст. 55 “Доступ до інформації, що міститься в Єдиному державному реєстрі нормативно-правових актів” редакцій станом на 01.10.08 р., 18.11.09 р. та 13.04.10 р.) передбачено, що окрім платного доступу до інформації з ЄДРНПА, яка отримується на паперових та електронних носіях за запитами юридичних та фізичних осіб, Міністерством юстиції має бути забезпечене вільне, цілодобове та безоплатне одержання інформації з ЄДРНПА шляхом доступу до мережі Інтернет. Ця норма збережена й у проекті Закону України “Про нормативно-праві акти” № 7409 [15], який знаходиться на сьогодні в Верховній Раді України та підготовлений 06.11.2012 р. до другого читання (більш детально з цього приводу в нашій статті “Питання

створення єдиної загальнодержавної системи правової інформації України в проектах законів "Про закони і законодавчу діяльність" та "Про нормативно-правові акти").

Висновки.

Проведене дослідження щодо доступу до документів інформаційного фонду ЄДРНПА, на нашу думку, свідчить: Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів є на сьогодні (переважно) Реєстром внутрішнього користування Міністерства юстиції України, електронні документи з інформаційного фонду якого використовуються для опублікування в офіційному виданні Міні'юсту – бюлетені "Офіційний вісник України", а деякі з положень, що регулюють умови і порядок одержання інформації з цього реєстру застаріли і потребують змін.

Незважаючи на те, що адміністратором технологій в повній мірі реалізовані функції зі збереження даних, захисту їх від руйнування, технічної підготовки текстів нормативно-правових актів для внесення їх до відповідного фонду Реєстру із збереженням спеціальних ознак для забезпечення їх цілісності, формування і підтримання інформаційного фонду Реєстру, відповідності інформації, що надається користувачам Реєстру, еталонним текстам Реєстру, обслуговування та технічної підтримки користувачів Реєстру – ззовні доступом до електронних документів інформаційного фонду Реєстру (данні з офіційної відповіді наведені у Табл. 2.) майже ніхто не користується.

В першу чергу, на нашу думку, це пов'язано із доступністю альтернативних джерел нормативно-правової інформації, побудованих за іншими принципами, наприклад, веб-порталу Парламенту України, повний і безкоштовний доступ до ресурсів якого відкритий із 1997 року в Інтернет. В протизагу встановленим правилам доступу до інформаційного фонду ЄДРНПА [6; 7], цей загальнодоступний інформаційний ресурс не вимагає від користувачів укладення договорів на доступ до інформації [8], сплати рахунків за кілобайти отриманої інформації, багатоденного очікування дозволу на користування.

Відсутня також заборона щодо розміщення копій еталонних текстів документів із цього ресурсу без дозволу Адміністратора Реєстру в будь-яких друкованих засобах масової інформації, друкованих збірниках чи інших друкованих виданнях, а також штраф за ці порушення на користь тих, хто займається його веденням [8].

Не інтегрований ЄДРНПА також з іншими електронними фондами нормативно-правових актів органів влади (у тому числі й з документами, що розміщені на їх офіційних веб-порталах), а самі ці органи влади, зазвичай, використовують у своїй діяльності (як показали результати дослідження, проведеного за нашою участю при підтримці Національної академії правових наук України та Кабінету міністрів України у 2008 році) системи комерційних розробників, переважно "Лігу:Закон", "НАУ" та інші.

Використана література

1. Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні : Указ Президента України від 31.07.00 р. № 928/2000. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

2. Про додаткові заходи щодо забезпечення відкритості у діяльності органів державної влади : Указ Президента України від 01.08.02 р. № 683/2002. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

3. Про Порядок оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 04.01.02 р. № 3. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

4. Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи "Електронний Уряд" : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.02.03 р. № 208. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

5. Порядок функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади: Наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25.11.02 р. № 327/225. Зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 29.12.02 р. № 1022/7310. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

6. Про затвердження Інструкції про порядок та умови одержання інформації з інформаційного фонду Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів : Наказ Міністерства юстиції України № 57/5 від 26.06.02 р., зареєстрований в Мін'юсті України від 27.06.02 р. № 546/6834. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

7. Про затвердження Порядку та розмірів плати за надання права доступу, користування та одержання інформації з інформаційного фонду Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів : Наказ Міністерства юстиції України № 25/5 від 31.03.03 р., зареєстрований в Мін'юсті України від 31.03.03 р. № 243/7564, редакція від 01.04.11 р. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

8. Договір про надання інформаційних послуг по доступу до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів. – Режим доступу : <http://informjust.ua/file/444>

9. Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів та користування ним : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.01 р. № 376. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

10. Зварич шкодує, що йому не вдалося зменшити рівень корупції // УНІАН – Право. Проект Адвокатської фірми “Пукшин і партнери” та інформаційного агентства УНІАН. – 2006. – № 27. – Режим доступу : <http://www.unian.net/products-54895.html>

11. Ірина Коваленко. Наші таємниці – у казна-чийїх руках. / Газета “Експрес”. – 2010. – № 128 (5475). – Режим доступу : <http://e2.expres.ua/nomer/5475>

12. Роман Зварич у гостях у Новини України - From-UA. Інтерв'ю 25.07.12 р. – Режим доступу : <http://www.from-ua.com/politics/e052aac8a88d9.html>

13. Про нормативно-правові акти : проект Закону України від 14.01.08 р. № 1343 : автор подання : Зварич Р.М. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

14. Про нормативно-правові акти : проект Закону України від 21.01.08 р. № 1343-1. : автор подання : Лавринович О.В. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

15. Про нормативно-правові акти : проект Закону України від 01.12.10 р. № 7409. : автор подання : Мірошниченко Ю.Р. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>

~~~~~ * * * ~~~~~